

DELA VSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru.
Ruška cesta, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para, De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 93

Sreda 13. novembra 1929.

Leto IV.

Tardieu mož dvoj- nega lica.

Program nove francoske vlade. —
Utrjevanje mej in za — svetovni mir.

Dne 7. t. m. je podal novi pred-
sednik francoske vlade Tardieu vlad-
no izjavo, v kateri poudarja, da je
naloga Francije, dovršiti resne pro-
bleme glede zunanje politike. Ponov-
na glasovanja v zbornici so smer te-
ga dela že označila in je sedaj ne-
mogoče zopet izpremeniti dosedaj
storjene sklepe. Zadostovalo bo, če
tukaj poudarimo naše napore v svr-
ho organizacije in varnosti svetov-
nega miru. Na haaški konferenci niso
naši zastopniki odobrili niti enega
načrta, ki ne bi soglašal z našimi
načeli. Naj gre za Youngov načrt
glede ureditve vojnih dolgov ali za
izpraznitev tretjega poreskega pa-
su, vse se izvrši šele, če so sklenjeni
tudi tozadevni potrebni dogovori, da
mi kot pogodniki ne bomo gospodar-
sko oškodovani. Da bomo sodelovali
ob duhovni svobodi, ki je edino jam-
stvo, bomo z obrambno organizacijo
naših mej aktivno nadaljevali. Oču-
vati hočemo skrbno svoje zveze s
kolonijalnimi državami. Le močni in
v miru živeči narodi utegnejo korist-
no delati za mir. Udeležili se bomo
londonske razorožitvene konference
v bodočem letu. Hočemo prijatelj-
stvo z drugimi državami in potrudili
se bomo za konsolidacijo miru.

V nadaljnjem govoru poudarja
Tardieu potrebo povzdige domačega
kmetijstva ter predlaga, da se v to
svrhu dovoli 1750 milijonov frankov
iz proračunskega prebitka, v svrhu
pospeševanja socialnih in moralnih
problemov pa 1450 milijonov, za po-
speševanje industrije ter za trgovino
1797 milijonov, za kolonije pa naj se
zviša že sklenjeno posojilo (3000 mi-
lijonov) na 3600 milijonov.

Tardieujeva vlada pa obljublja
obenem, da bo znižala davke za
2339 milijonov ali morda celo za
3340 milijonov.

V debati je svaril poslanec Fran-
klin-Bouillon pred fašističnim giba-
njem v Nemčiji, češ, da se pripravlja
v Nemčiji revanšna vojna.

Po štiriurni debati se je razprava
prekinila s 310 glasovi (proti 270) in
se nadaljevala naslednji dan, ki je
potekla razmeroma mirno. Koncem
razprave je bil stavljen predlog za
zajunsko vladi in je dobil 327 glasov
(proti 256).

Proti vladi je glasovalo 100 so-
cijalistov, 11 komunistov, 109 radi-
kalov, 12 socialnih republikancev in
21 poslancev raznih smeri. Dva ra-
dikala in poslanec Franklin-Bouillon
niso glasovali.

Francosko meščanstvo se veseli
zmage, ki jo je žela vlada po Brian-
dovem govoru, ki je bil eden naj-
boljših političnih in stvarnih njegovih
govorov. Vlada je vendar dobila za-
upnico bolj z ozirom na aktualne
probleme kakor pa z ozirom na
splošno razpoloženje napram novi —
stari — vladi.

Kriza v nemški vladi.

Eksodus centumskih katolikov radi
zakonske določbe o ločitvi zakonov.

V pravnem odseku državnega
zboru je zastopnik centra Dr. Bell
izjavil, da, če se sprejme zakon o
bračnem pravu, ki dovoljuje in olaj-
šuje postopanje pri ločitvah zakonov,
bo njegova stranka izstopila iz koali-
cije. Nato je centrum zapustil sejo.
Tudi bavarska ljudska stranka se je
po prelazu Leichter izjavila proti na-
črtu. Zato se pričakuje za ta zakon-
ski predlog hudih bojev.

Doba banov.

11. novembra so začele delovati banske uprave. — Konec oblastnih sa-
mouprav. — Banski sveti.

Dne 7. novembra je bil razglašen
zakon o banskih upravah. Ban je vr-
hovni voditelj uprave banovine. Po-
močnik bana je pomožni organ in za-
koniti namestnik bana in nadzornik
vsega poslovanja. (§§ 1 in 2.)

Banska uprava se deli na oddel-
ke, ki jim načelujejo načelniki. (§§ 3
in 4.)

Banska uprava ima naslednje od-
delke: 1. splošni, 2. upravni, 3. polje-
delski, 4. prosvetni, 5. tehnični, 6. za
socialno politiko in narodno zdravje,
7. finančni, 8. v posameznih banovi-
nah sme minister za trgovino in obrt
osnovati oddelke za trgovino, obrt in
industrijo. (§ 7.)

Vsak oddelke se potem deli na
odseke in referate.

V vsaki banovini se ustanovi

banski svet

kot posvetovalni organ. Banski svet
šteje v savski in dunavski banovini
po 30 članov, v vardarski, drinski in
moravski po 25 in v ostalih banovi-
nah po 20 članov. (§ 26.) Dravska
banovina bo imela torej 20 članov
banskega sveta. Te člane imenuje in
odstavlja notranji minister. Banski
svet bo imel dve do tri seje na leto
po par tednov.

Ban ima pravico izdajati naredbe
v mejah zakonov in z odobrenjem
pristojnega ministra skrbeti v okvi-
ru svojega proračuna za gospodar-
ske, socialne, prometne in kulturne
ustanove. To pa le toliko, kolikor
nimajo namena ali pomena za vso
državo.

Konstituiranje dravske banovine.

Prevzem poslov in nagovori.

V ponedeljek, dne 11. t. m., sta
dravski ban Dušan Serbec ter pod-
ban dr. O. Pirkmayer prevzela po-
sle. Točno ob ¼10. dopoldne se je
zbralo uradništvo v bivši oblastni pa-
lači v Ljubljani vseh onih uprav, ki
bodo v bodoče podrejene banu.

Ban D. Serbec je v daljšem go-
voru pozdravil uradništvo. Naglašal
je dolžnosti uradništva, zavedajoč se,
da ima pred seboj najboljšo uradni-
štvo. Uradništvo naj bo blagohoten
tolmač zakonov, ne pikolovec zmisla
določb. Strankam naj se ne dela ne-
potrebnihih sitnosti in stroškov, am-
pak

naj se zakoni razlagajo po duhu
napredka.

Apeliral je, da naj tudi uradništvo
dela za to, da se bive politične stra-
sti ublaže, čeprav ima človek, ki je
iz krvi in mesa, ožje in ljubše prija-

Delokrog banov je torej izvrševa-
nje poslov v področju banovin v in-
tencijah in z odobrenjem pristojnega
ministra. Tu sem spadajo v prvi vr-
sti naloge, ki so jih imele doslej ob-
lasti ter jih imajo sredi in občine v
zmislju veljavnih zakonov.

Socialna zakonodaja ni podrejena
banom.

ker je ustanova za celo državo. Od-
delek za socialno politiko v banovi-
ni ima skrbeti za vojno siročad, be-
težnike in siromake. Dalje odločati
glede zaposlitve inozemskih delav-
cev, nadzorstvo nad kopališči in
zdravilišči, bolnicami in pospeševa-
nje teh zavodov.

Druge naloge so itak razvidne iz
naslovov oddelkov, odsekov in refe-
ratov.

Likvidacija oblastnih samouprav.

Oblastne samouprave bodo likvi-
dirale 15. novembra. S tem dnem
preneha tudi funkcija komisarijev
bivših oblastnih samouprav. V Slo-
veniji bosta razrešena funkciji v ljub-
ljanski oblasti dr. Natlačen, v mari-
borski oblasti dr. Leskover. Zanimi-
vo je, da sta se morala oba pred me-
seci odreči odvetniški praksi in likvi-
dirati svoji pisarni, ker bi sicer ne
mogla ostati oblastna komisarija.

Od nastavljenega uradništva biv-
ših oblastnih samouprav bo preve-
deno le okoli 60 odstotkov, ki bodo
sprejeti v službo pri banskih upravah.

telje tu ali tam. Novi ban bo napram
uradništvu strog, a pravičen.

Nato je bana pozdravil zastopnik
velikega župana dr. R. Andrejka, ki
je izražal veselje nad imenovanjem
bana ter poudaril, da je bilo uradni-
štvo izven političnih bojev.

Končno je govoril podban dr. Pirk-
mayer, ki se je pridružil banovemu
govoru. Označil je sedanjo upravno
reformo v kraljevini kot najvažnejšo
fazo v razvoju. Nova uprava in nje
pot je slična kakor v drugih drža-
vah, kjer hočejo imeti enotno uprav-
no organizacijo. Ako je uprava kul-
turno-ekonomska sila, se mora pri-
lagoditi faktičnim razmeram in pri-
likam življenja prebivalstva ter urav-
navati v pravem pravcu vse kompo-
nente v kompliciranem mehanizmu.

Po govorih se je uradništvo pred-
stavilo banu in podbanu.

Formalni prevzem poslov je bil
končan ob 10. uri.

Krščanski socialci za Habs- burgovce.

Za vrnitev imetja in povrnitev v Avstrijo.

Avstrija je prepovedala bivanje v
Avstriji onim Habsburgovcem, ki se
niso odrekli pravici do avstrijskega
prestola. Zaplenjeno jim je bilo tudi
imetje, ki ni osebna last posameznikov.

Krščansko socialna stranka (pri-
nas je to bivša klerikalna) je sedaj
stavila predlog k reformi ustave, da
naj bi se v bodoči ustavi določbe gle-
de bivše vladarske rodovine izpre-
minjale lahko z nadpolovično večino,

ne z dvetretjinsko večino kakor dru-
ge ustavne določbe. S tem hočejo kle-
rikalci doseči možnost, da se dovoli
Habsburžanom, čeprav se niso od-
rekli prestolu, povrnitev v Avstrijo in
povrnitev po državi zaplenjenega
imetja ter smatrajo ta vprašanja za
častno zadevo republike.

Klerikalizem torej še ni pozabil
na Habsburžane. Zlasti so glasni v
tem oziru madžarski klerikalci.

Interesantno bi bilo poizvedeti,
ali so sami tako staropatriotični ali pa
imajo odkod potuho.

Cita in Oto Habsburg povabljeni na
Madžarsko, Zveza med Heimwehrom,
Stahlhelmom ter italijanskimi in mad-
žarskimi fašisti.

Cita in Oto Habsburg se hočeta
baje odzvati povabilu madžarskih le-
gitimistov, da prideta na obisk na
Ogrsko, kjer jima nameravajo pripra-
viti svečan sprejem. Tudi aktivnost
Hugenbergovih nemških nacional-
cev je v zvezi z naraščajočimi težnja-
mi nemških monarhistov, da uvedejo
v državi zopet stari ekspanzivni kaj-
zerski sistem, zato je njihova bojna
organizacija Stahlhelm obljubila av-
strijskim Heimwehrom vso moralno
in materialno pomoč, ki se zlasti iz-
raža v skrivnem vtihotapljanju orožja
v Avstrijo. Srednjeevropski monarhi-
sti stavijo na Heimwehr največje na-
de, pričakujoč, da če zmaga enkrat
monarhizem v Avstriji, bo v Nemčiji
in Ogrski veliko lažje izvršiti politični
prevrat. Francija in Anglija pazno
sledita tem dogodkom, zavedajoč se,
kako velika nevarnost preti s te stra-
ni njihovim pridobitvam iz svetovne
vojne in zlasti Mali antanti, kot ču-
varici nove politične in gospodarske
razdelitve Evrope.

Zato tak krik v taboru fašizma
radi značilnega Hendersonovega od-
govora v angleški zbornici na inter-
pelacijo o razmerah v Avstriji.

Da pa avstrijsko delavstvo ni
osamljeno v brambi republike in de-
mokracije, pričajo številne izjave sim-
patij delavstva in demokratičnih
krogov vseh evropskih držav razen
Italije. Delavstvo Švice, Nemčije in
Čehoslovaške je avstrijskemu delav-
stvu obljubilo za slučaj potrebe tudi
materialno pomoč, kar pričajo izjave
organizacije švicarskega »Arbeiter-
Schützenbunda«, nemškega »Reichs-
bannera«, ki šteje pol milijona discipli-
niranih čet in čehoslovaških De-
lavskih rediteljev. Kakor vse kaže,
bo ustavni spor v Avstriji težko po-
ravnat mirnim potom, ker so se nesog-
lasja zadnje dni zopet poostрила. Pri-
čakovati je torej pomembnih dogod-
kov. Jugoslaviji je gotovo ležeče na
tem, da ostane današnji demokratični
režim v Avstriji še naprej v veljavi,
ker bi nas monarhistični puč gotovo
zapletel v negotove dogodke in ško-
doval našemu mirnemu razvoju.

Horthy popušča pred delavsko vlado.

Voditelja madžarskih socialnih de-
mokratov Garami in Buchinga zopet
v Budimpešti.

V pregnanstvu živeča madžarska
socialna demokrata Ernest Grami in
Emanuel Buchinger sta se dne 7. t.
m. vrnila v Budimpešto. Oba sta bila
okoli deset let v inozemstvu ter sta
se v Budimpešti predvsem zglasila v
uradništvu socialnodemokratičnega
glasila »Nepsava«. Vrnitev obeh vo-
diteljev še ne pomeni omiljenja poli-
tičnih razmer na Madžarskem, vse-
kakor pa je to znak socialističnega
vpliva.

Hrvaški omladinci in Schleglovi morilci.

Šoferji, ki so jih najeli hrvaški omla-
dinci, da umore Schlegla. — Denar je
močnejši kot ljubezen.

V Zagrebu je bil umorjen Toni
Schlegel, ki bi bil imel prevzeti vod-
stvo državnega dopisnega urada.
Schlegel je bil ustreljen v hrbet, ko

Čisto nič Vas ne stane

ako si ogledate mojo bogato zalogo vseh vrst blaga za moške in damske obleke in plašče. Letos prav posebno lepa izbira palmerstonov, dublov in velurjev. K vsakemu blagu imam tudi primerno krzno za obšivek

Kljub zmernim cenam tudi na obroke

L. Ornik / Maribor, Koroška c. 9

se je pripravljala dne 22. marca zvečer domov z avtomobilom. Morilcev niso našli; so pa razpisali nagrado 200.000 Din za izsleditelja atentatorjev. Te nagrade se je polakomnila ljubica šoferja Babiča in ovačila zadevo. Ovađa ba pravi, da so hrvaški nacionalisti(?) obsodili Schlegla na smrt ter naročili šoferjem Makocu, Hraniloviću, Babiču in Soldinu, ki so se sami ponudili, da sodbo izvrše. Vodil je komplot šofer Pospisil. — Pri zasledovanju atentatorjev je Babič ustrelil še dva detektiva in potem ubežal.

Pomirjenje na Poljskem.

Pilsudski se hvali s svojo prošlostjo.

Poljska obhaja te dni 25 letnico dogodkov, ki so se odigrali na Poljskem ob izbruhu rusko-japonske vojne. Takrat so Poljaki izrabili priliko, da prizadenejo Rusiji kar največ nepravilnosti in prepričajo ali vsaj otežijo mobilizacijo Poljakov za vojno. Organizirali so po deželi med kmeti oborožene bande, ki so zavirale mobilizacijo, v mestih pa demonstracije delavstva potom proglaševanja tiskanih v tajnih tiskarnah. Pilsudski je bil tedaj še socialni demokrat in je kot tak v teh uporih aktivno deloval. Te dni, ob priliki 25. letnice, je v vladnih listih objavil o teh dogodkih zanimiv zgodovinski članek, v katerem zlasti hvali poljske socialiste in njihovega vodjo Daszynskega, ki so imeli na teh uporih največ zaslug in so največ doprinesli k končni osvoboditvi izpod ruskega carističnega jarma.

V članku poudarja, da je ta zgodovina dokazala, da duh zmaga nad silo nasilja.

Ali morda peče Pilsudskega vest, da je s tako brutalnostjo nastopal proti avtoriteti parlamenta? Ali se mu zbuja spomini, da je nekoč bil v socialističnih vrstah in zahteval tudi zase demokracijo, čeprav je hodil pozneje po raznih križkražastih potih?

Ni povsem jasno, kaj hoče Pilsudski doseči s tem. Domnevajo, da meni popuščati, ker so se v zadnjem času po vsej Poljski vršile burne demonstracije proti njegovi politiki, ter se sporazumeti z večino parlamenta.

Poljska javnost je mnenja, da hoče Pilsudski s tem člankom blažilo vplivati na notranje-politično krizo in se izmiriti s sejmskim maršalom Daszynskim.

Porast socialnih demokratov pri občinskih volitvah

na Nižjeavstrijskem. — Socialni demokrati znatno napredovali, kljub združenemu nastopu meščanskih strank in »Heimwehra«.

Nedeljske občinske volitve na Nižjeavstrijskem so se vršile v znamenju boja združenih meščanskih strank in »Heimwehra« proti socialnim demokratom. — Volitve so prinesle znaten porast socialno-demokratskih glasov; dočim so meščanske stranke dobile vsled povečanja mandatov 308, so socialni demokrati priborili 481 mandatov več. — Meščanski listi sami priznavajo, da je socialna demokracija prestala težko

preizkušnjo in da se upi meščanskih strank niso uresničili. Tepeni so bili v volilnem boju krščanski socialci, ki so šli precej razcepljeni v volitve.

Rudarsko vprašanje v Angliji.

Uvede se 7urnik in zvišajo pokojnine

Ker pogajanja v sporu med rudarskimi sindikati in rudniškimi magnati dosedaj niso privedla do željenega sporazuma, je delavska vlada posegla vmes in sklicala za te dni obe skupini k ločenim konferencam, katerim bo prisostvoval sam Macdonald. Vlada bo predložila zbornici dva zakonska načrta: enega za splošno uvedbo 7urnika v rudarski industriji ter o prodaji in do-

ločitvi cen premoga, drugega o nacionalizaciji rudnikov. Prihodnje leto se pa namerava uvesti eksistenčni minimum za rudarje, poostri predpise o življenjski varnosti in zavarovanju v rudnikih ter razširiti odškodninske pravice delavcev v slučaju nezgod. Da bi se znižala brezposelnost med rudarji, bo vlada

znatno zvišala starostne rente rudarjev, da bi se stari rudarji raje pustili upokojiti, česar so se zdaj radi nezadostnih rent branili. Na ta način se skuša doseči upokojeitev približno 100.000 rudarjev, ki bi se potem nadomestili z brezposelnimi mladimi močmi.

Delavska vlada za svobodo kolonij.

Vprašanje Indije pred angleškim parlamentom.

Dne 5. t. m. je podal poročilo o svojem potovanju v Ameriko in uspehu potovanja predsednik vlade Macdonald. Poročilo je napravilo ugoden utis. — Isti dan je bil v parlamentu govor o Indiji. Lord Reading je dejal, da je indijski podkralj dal proklamacijo, v kateri omenja, da bo Indija dosegla v doglednem času značaj dominijona. Govornik ni proti pravicam in avtonomiji Indije, pač pa je proti temu, da se več

obljubi, kakor sami zahtevajo. Konservativna stranka je proti takim koncesijam, ker ogrožajo interese celotne države. — Politika delavske vlade pa gre za tem, da se da kolonijam čim več svobode. V imenu vlade je govoril lord Parmor, ki je rekel, da je taka jasnost proklamacije bila potrebna, da se indijski narod čimprej vzgoji v pravcu, ki ga čaka.

Doma in po svetu.

Hrvaški seljaki v Belgradu. Okoli 350 hrvaških kmetov iz hrvaškega Zagorja je obiskalo Belgrad z dvema pevskima društvoma. Seljaki torej enako radi obiščejo Belgrad kakor so prej obiskovali Zagreb, kadar jih je kdo povabil. Obiskali so tudi srbske kmetiške organizacije.

Nemški poslanik dr. Köster je odpotoval iz Belgrada v Berlin za daljšo dobo.

Čehoslovaški poslanik v Belgradu, Šeba, se je vrnil na Čehoslovaško, ker je bil izvoljen za poslanca.

Izredni kongres socialistične stranke v Franciji bo 25. in 26. januarja 1930 v Parizu. Na kongresu se bo razpravljalo o delovanju socialistične stranke v zbornici ter zlasti o načelu, kdaj sme ali ne sme vstopiti socialistična stranka v vlado. To razmišljanje in odločitev je potrebna, ker so bila pri zadnji francoski vladni krizi mnenja deljena, ko je Daladier ob sestavljanju vlade povabil tudi socialiste v vlado.

V Belgiji dobe tudi vladno krizo, in sicer zaradi flamskega vprašanja. **Reparacijska banka** bo imela svoj sedež v Bazlu v Švici.

Iz Rige poročajo, da nameravajo poljski častniki vzklicati Pilsudskega za kralja. Vest je neverjetna in je politično tendenčna.

Poroka italijanskega prestolonaslednika Umberta bo dne 15. januarja 1930.

Švicarski socialisti za svoje avstrijske prijatelje. Iz Züricha poročajo, da je imel odbor švicarske So-

cijalistične stranke prošlo nedeljo svojo plenarno sejo, kjer so izrazili svoje simpatije avstrijskim socialistom v boju proti fašizmu in so jim obljubili vso pomoč. Meščansko časopisje obeh dežel se razburja, češ, da pomeni to vmešavanje v suverenost tuje države. Se menda boje izbornih švicarskih strelcev.

Grčija je uvedla splošno žensko volilno pravico za vse ženske, ki izpolnijo 21. leto, in to za volitve v občinske zastope.

Številni izstopi iz nemške komunistične stranke. Pretekli ponedeljek je prijavilo 20 višjih funkcionarjev in poslancev nemške komunistične stranke svoj izstop iz stranke in se za prihodnje dni pričakuje izstop delavskih mas. Delavci utemljujejo svoje izstopne s tem, da ne morejo biti še naprej člani stranke, ki ima za cilj samo razbitje delavskega pokreta v Nemčiji.

Vzorno šolsko poslopje — žal ne pri nas! Vas Pottendorf na Nižje Avstrijskem, ki šteje okrog 4000 prebivalcev, si je zgradila šolsko poslopje za svojo ljudsko in glavno šolo, ki se ga, po pravici, lahko imenuje najmodernejšo v Avstriji in še v marsikateri drugi deželi. Poslopje obsega poleg šolskih sob najrazličnejše postranske prostore, s katerimi se naj veže mladino na šolo tudi potem, ko bo odrasla. Posvetovalnica za matere, plavalnica, telovadnica, kadne in pršne kopeli, dvorana za slavnostne prireditve, za predavanja in kino, služijo ravno tako malim kot

Aleksander Neverov:

Taškent — o mesto, kruha bogato.

(Ruska povest iz dni velike lakote. Prevedel I. V.)

Štejem si v dolžnost, izraziti pisatelju Aleksandru Fedoroviču Nasimoviču svoje priznanje. Pogovori z njim o otrocih v sodobni literaturi so me vzpodbudili, da napišem to povest. — Aleksander Neverov.

1.

DED JE UMRL, babica je umrla, nato še oče. Ostal je samo Miška z materjo in dvema bratcema. Mlajši je star štiri leta, srednji osem. Miška sam pa jih šteje dvanajst. Majhna družinica, za nič godna. Eden prosi za kašo, drugi izrezuje vetrni mlin, Mati vsled gladi boleha. Ko gre na reko po vodo, se s težavo vrne. Danes joka, jutri bo jokala, a glad nima nobenega usmiljenja. Danes nesejo mužika na pokopališče, jutri kar dva. Umrli je ded Mihajlo, umrla teta Marina. V vsaki hiši pripravljajo za pokojnika. Bili so konji s kravami, ali pojedli so jih; začeli so loviti pse in mačke.

Krepko se je zamislil Miška. Družina je velika, delavci majhni. On izmed njih največji. Oče je tudi rekel pred smrtjo:

— Ti, Miška bodi za gospodarja.

Odšel je Miška na ulico. Mužiki govore o Taškentu. Kruh je tam zelo po ceni, samo priti tja je težko. Dvatisoč verst je do tja in od tam nazaj dvatisoč verst. Brez denarja ni mogoče: za vozno karto in za potni list treba dati.

Dolgo je Miška poslušal. Nato je vprašal:

— Ali majhni lahko gredo tja?

— Kaj, hočeš iti?

— Kako bo, tako bo! Zlezem pod vagon. Ne opazijo me.

Mužiki se smejejo.

— Ne, Miška! Doma boš moral sedeti. Takšne glave se še ne vrte, kakor je potrebno. Rasti še let pet, tedaj lahko greš.

Ali Miška ne verjame mužikom. Vidi, Taškent je mesto, bogato kruha, — ničesar se ne boji. Ako se ga začne lotevati bojazen, se že pomirja:

— Poskusi, hm, saj vendar nisi deklíč. Celo leto si mesto očeta oral s plugom. Konje zapregati znaš. Malo let šteješ samo, a pri delu te odrasli ne dohiteva.

Krepko se je zamislil Miška.

Ne gre mu iz glave Taškent, mesto bogato kruha. Začne računati: dvatisoč verst — ni tako daleč. Greš peš, potem je daleč. Sedeš na čugunko*) — v treh dneh priletiš. A potni list ni potreben. Če me vidijo — majhen deček se vozi, poreko: »Ne vznemirjajte ga, sodrugí, to je Miška, glad trpeči. Kakšna moč je v njem? Še pol puda poleg drugih potrebščin ne zmore.« Če ga vržejo iz vagona, na strehi se dva dni že zdrži. Plezal je že in iskal vrtnja gnezda, kar je težje, kakor na streho, in niti enkrat ni padel.

Zagledal je prijatelja Serjoško Karpuhina, eno leto mlajšega, in se razveselil.

— Pojdiva skupaj!

— Kam?

— Po kruh v Taškent. V dvoje je veselejše. Če se ti kaj zgodi, ti pomagam. Če se z menoj kaj zgodi — ti meni pomagaš. Vseeno, tu se itak ne preživimo.

Serjoška mu ni takoj verjel.

— A če začne deževati?

— Po letu je dež topel.

— A če naju vojaki naženejo?

*) Čugunka = vlak ali bolje lokomotiva. Priprosto rusko ljudstvo navadno govori »čugunka« mesto vlak, lokomotiva. Čugunka prevedeno je: zlitina, lito železo.

— Mimo njih bova hodila tiho, na skrivaj. Serjoška je neodločen. Popraskal se je v nosu dvakrat in rekel:

— Ne, Miška, ne prideva.

Miška se je pokrižal:

— Bog ve, prideva, samo ne boj se. Sedaj so povsod rdečearmejci, oni naju ne bodo podili. Ko uvidijo, da sva lakoto trpeča, nama še kruh ponudijo. — Majhna sva, ustrašiva se.

Miška je jel dokazovati: prav nič nista majhna. Nič strašnega to, če je Serjoška mlajši. Skrbel bo že za vse Miška: na železnici bo poiskal mesto, spraševal bo ljudi on. Kaj, saj nisva deklíč! Če bo kaj slabega, težavnega — treba potrpeti. Če ju z železnice zapode — nič zato — dvema je lažje prenašati krivico. Prenočita do jutra in gresta nekoliko peš. Potem zopet zlezeta na čuganko, kakor hitro se načelniki kam zagledajo.

— A kedaj se vrneva? — je vprašal Serjoška.

— Nazaj se vrneva hitro. Tja potrebujeva največ štiri dni, a odtam največ štiri dni. Zberava po dvajset pudov in vse v redu. Samo da bi ne bilo pretežko.

Serjoški so se oči zasvetile od radosti.

— Pud lahko nesem.

— Ni treba puda. Vzamejo tistim, ki imajo mnogo. Rajše potem, ko pozna pot, greva še dvakrat.

— Greva, Miška, ali nikomur ne govori.

— Greva!

— Da veš, jaz in ti in nikdo drugi. Če bi hotela Kojška in Vanjka, kam hočeš z njima? Vsega se bojita.

— A ti se ne bojiš?

— Česa se mi je batil Grem na mazarko*) o polnoči brez vsakega strahu.

*) Mazarka = pokopališče.

odraslim Pottendorščanom, ki bi naj ne izgubili kontakta, po absolviranju šole, s svojim šolskim poslopjem. — Šola ima 5000 m² prostora za vrt in igrišče, čitalnico za otroke, knjižnico, šolsko kuhinjo, jedilnico, zdravniško sobo, dvorano za fiziko in kemijo, risalnico in dvorano za ročna dela. Šolsko poslopje, ki je pokrito z ravno streho, ima terase za solnčenje, oziroma za pouk na prostem, kar ima zlasti za geografijo velik pomen. Če bi si naša mesta vzela vzgled od te vasi, ne bi škodovalo!

Bela moka za največji praznik. Te dni praznujejo na Ruskem 12 letnico boljševiške revolucije z velikimi svečanostmi. V povišanje slavnostnega razpoloženja je sovjetska vlada odredila, da preimejo vsi delavci izreden živilski delež, in sicer po pol-drugi funt pšenične moke na osebo. Zadnjikrat so delavci prejeli pšenično moko za praznik 1. maja.

Železniška nesreča, slična oni v Rajhenburgu, se je pripetila te dni v Nemčiji. Osební vlak je zavozil na odmikajoči se tovorni vlak. Bilo je pet mrtvih in več ranjenih. Strojnik, ki je prehitro vozil, se je iz strahu pred kaznijo obesil.

Bivši zadnji Viljemov kancler, princ Maks Badenski, je umrl. Na njegov poziv je nemški cesar Viljem II. pod pritiskom razmer podpisal listino, da se odpoveduje nemškemu prestolu.

Ljudje, ki jih je življenje pritisnilo ob zid

Lizol kot sredstvo za beg iz življenja.

Na potu v Novo mesto na Dolenjskem je te dni neki avtomobilist na samoti ob cesti zagledal ležati nekega moškega. Ko je avtomobilist ustavil avto in pristopil bližje, je opazil, da leži poleg moškega steklenica z lizolom. Nesrečnež je bil še pri življenju. Na vprašanje, kaj je, je odgovoril, da se je naveličal življenja, ker ne more dobiti ne dela ne jela! Avtomobilist je siromaka odpeljal v kandijsko bolnico pri Novem mestu. Ugotovilo se je, da je to bil neki šele 22 let stari krojaški pomočnik.

Če že tako mladi krojaški pomočniki nimajo dela, kaj je potem šele s starimi?

Po kolenih okoli po svetu.

Nedavno tega sem imel opravka v Kranju na Gorenjskem. Ko sem se vračal v Ljubljano, sem videl, kako se je neki nesrečnež kakor žival prilplazil na kolodvor po vseh štirih. Ubogi človek, ki se plazi po prahu, blatu, dežju, brozgi in snegu po vseh štirih in očitno nima nobenega doma, je vzbujal splošno usmiljenje.

Mnogo truda se porablja za povzdigo Gorenjske kot letoviščarskega kraja, kar je popolnoma v redu, ampak, da kažemo tujcem našo toli hvalisano srčno kulturo v tej obliki, da puščamo naše kretene plaziti po tleh kakor žival, pa ni v redu. Čut človeškega dostojanstva narekuje, da se takega nesrečnika spravi v kak zavod, kajti če se mora tak človek plaziti okrog zaradi kruha, ni to njegova, marveč naša sramota.

Sestradena mati, jokajoči otrok in mrtve duše.

Dne 1. novembra t. l., torej na praznik vseh svetnikov, ko se vsakdo spominja svojih ranjkih, se je v opoldanskem urah na Miklošičevi cesti nudil pasantom naravnost pretresljiv prizor. Na trotoarju ob zidu neke hiše je na dežju in hladu ždela na mrzlem tlaku neka siromašna žena z otročičkom, ki je bil star kako pol-drugo leto. Mati in otrok sta bila oblečena tako bomo, da bolj bomo že nista mogla biti. Nedolžni otročiček se je hulil poleg matere v cunje in je bil v obrazu ves siv in moder. Mati je seveda prosila mimoidoče za milodare.

Čuden krščanski svet; v času, ko vse tone v solzah, ima še vedno dovolj cinizma, da mirne duše gleda, kako siromašne matere z nedolžnimi otročiči od lakote v dežju in mrazu na cesti propadajo.

In še se najdejo ljudje, ki pravijo, da socialnopolitičnih zakonov ni treba! — Luk.

Z davki nad Mariborčane.

Najemniki naj plačajo. — Novi davčni načrti mariborske mestne občine.

Kakor izvemo iz »Slovenca«, ki je vsekakor dobro informiran o tekoči politiki na našem magistratu, so se pojavili zopet novi davčni načrti v svrhu uravnoteženja mariborskega občinskega proračuna.

Uvoznino, ki ni danes več primerena, se je pustilo pasti, ker proti njej ni bila samo celokupna mariborska javnost, ampak tudi iz dežele je kar deževalo protestov. Ker pa je za našo mestno upravo dežela zelo merodajna, zato je bil uspeh tem večji. Kombinacija novih občinskih davščin, ki bi naj vrgla okrog 3.500.000 Din novih dohodkov, je prav pestra. V kombinacijo so vendarle prišle nezazidane parcele, ki bi naj vrgle 1.200.000 Din. Toda »Slovenec« že pretaka krokodilove solze ter pripominja: »Kakor zvezmo, bo v odseku prav živahna razprava radi davka na nezazidane parcele, češ, da pravijo posestniki teh parcel, da jih raje opuste, kot da bi morali visok davek plačevati.« Svoječasno, ko se je že enkrat nameraval ta davek uvesti, so ga ravno »Slovenčev« gospodje ugonobili, sklicujoč se na »reže«, ki imajo majhne vrtičke,

med tem pa so mislili na zaščito velikih špekulantov. Nadalje se je pojavila nekaka »avtomobilščina«, torej davek na avtomobile; v kaki obliki, se še ne ve.

Potem se namerava zvišati najeminska naklada, ki jo morajo plačevati najemniki, od 10 na 20 odstotkov čiste najemnine. Davek na reklamo bi naj vrgel pol milijona dinarjev. Končno so se gospodje zopet spomnili »Bahunovca«, ali kakor so ga mariborski demokrati pri »Marburgerci« krstili »Kopfsteuer«, to je tisto kukavičje jajce, ki so ga črni možje katoliške akcije delavskemu obč. klubu podtaknili. Ta davščina bi naj nesla 200 do 300 tisoč dinarjev. Pisec je mnenja, da nikakor ne kaže, da bi se ta davek zopet začel potom eksperimentov po lokalnih inkasiratih. Ne le zaradi nadlegovanja obiskovalcev javnih lokalov, ampak tudi radi režije ne kaže davščine po lastnih organih pobirati. Več o tem pozneje, ko bomo natančneje vedeli, kakšna »rihta« se na magistratu pripravlja in ki se bo Mariborčanom servirala.

Za enotnost delavskega kulturnega gibanja

»Radniške Novine« z dne 1. novembra prinašajo zanimiv članek Milorada Beliča, tajnika beograjske Delavske zbornice, glede enotnosti delavskega kulturnega pokreta v naši državi. Pred par meseci se je vršil v Mariboru občni zbor »Saveza radniških pevaških društev Jugoslavije«, katerega se je udeležil tudi tovariš Belič. Tu se je moral prepričati, da se »Savez«, ki se je ustanovil v hipni navdušenosti na neki pevski proslavi v Zagrebu, ne da bi se poprej razmišljalo o praktičnih pogojih za obstoj, ne razvija tako, kakor se je pričakovalo, ker nima sodelovanja onih činiteljev, ki bi v prvi vrsti prihajali v poštev. Rezolucija, sprejeta na zadnjem občnem zboru Saveza v Mariboru, da naj se najprej organizirajo čvrste kulturne edinice, ki gravitirajo k posameznim kulturnim centrom v državi, in da naj se šele preko teh gre na ustvaritev splošne državne zveze, se nam zdi čisto pravilna in nas veseli, če so jo tudi naši tovariši na jugu dr-

žave osvojili. Organizirano delavsko kulturno gibanje predstavlja v Sloveniji »Svoboda«, v Bosni in Hercegovini društva, ki se zbirajo okoli »Naše snage«, v Srbiji »Abrašević«. (V Hrvatski še žal ni enotnega kulturnega pokreta). Le sporazumno s temi organizacijami bo mogoče ustvariti delavsko kulturno zvezo za celo Jugoslavijo. Kar bi pa bilo že takoj mogoče, to je, da se vsa sportna, zlasti nogometna delavska društva organizirajo v »Savez radniških nogometaša Jugoslavije«, da jih enkrat izločimo iz vpliva in izpod kuratele meštanskih nogometaških zvez. Tu bi ne bilo nobenih posebnih zaprek, ker se igra nogomet na isti način v Sloveniji kakor v Srbiji, medtem ko je pri pevcih radi jezikovnih razlik to precej težje. Lep vzgled so nam dali v tem pogledu »Prijetelji prirode«, ki imajo v Bosni, Hrvatski in v Sloveniji isto centralo. Vse ostalo pride s časom, ker mora priti.

A. T.

Kulturni pregled.

»Socialna misao«. Novemberska številka prinaša nekaj prav dobrih člankov o socialnih in političnih problemih naše in okoliških držav. Dr. Božidar Adžija nam podaja v uvodniku nekaj misli o socialnih nalogah države; najprej nam pokaže bistvo policijske, nato pravno liberalne države, ki obedve ne odgovarjata več modernim zahtevam; namesto teh dveh držav mora vzrasti moderna kulturna in socialna država, ki bo skrbela za kulturni dvig ljudstva in ki bo vsepovsod ščitila socialno slabjšega. Končno se izreka pisec odločno za to, da se socialna zakonodaja pri nas izboljša, ne pa — poslabša. — O položaju v Avstriji piše glavni tajnik avstrijskega Schutzbunda Karlo Heinz ter razkriva vzroke, kako je prišlo do današnjega stanja. — O razmerah v fevdalistični Madžarski, kjer duši veleposestniški stalež vsak napredek, nam piše dr. O. Hoffmann. — Karl Kautsky nam pokaže v temeljito pisanem članku »Budućnost cionizma« veliko zabldo cionistov, ki so menili, da bodo lahko sredi orientalskega islamskega sveta ustvarili moderno židovsko državo. — Mirko Kus Nikolajev je napisal temperamentno razpravo o proletarskem pisatelju Jacku Londonu in njegovem socializmu. — Kratek članek je posvečen spominu znamenitega znanstvenika Ernsta Haeckla.

»Socialna misao« je prav dobro urevan mesečnik, ki obravnava najčiste aktualna vprašanja. Naroča se v Zagrebu, Prehradovičeva ul. 42. II. Stane letno 40 Din. Talpa.

Bratko Kreft je bil sprejet v redakcijski odbor znane beograjske moderne literarne revije »Nova literatura«, o kateri je naš list že večkrat poročal. Eventuelni prispevki iz Slovenije naj se pošiljajo nanj (naslov: Kino »Ljubljanski dvor«).

Za smeh.

Otroška. Učitelj bi rad otrokom pojasnil pojem starosti, zato vpraša Jožeka: »No, Jožek, pri vas doma imate babico; ali veš kako stara je?« »Ne, tega pa ne vem, gošpod učitelj, ker so jo naši še veliko prej dobili, kakor mene.«

Ljubljana.

Koncert glasbenega društva »Zarja« v Ljubljani se je vršil v pondeljek zvečer v dvorani Delavske zbornice pod vodstvom Danila Bučarja. Prireditelj je bila posrečena in je dobro uspela. S to prireditvijo je delavski orkester lepo proslavil svoj krstni nastop. Kapelniku je bil poklonjen ob tej priliki lep lovorjev venec. Ljubljansko delavstvo mora tudi poskrbeti, da to svojo novo institucijo krepko podpre, zakaj nje prvi nastop je dokazal, da je sposobna za najpopolnejši razvitek. Posebej pohvaliti moramo še, da je bil obisk dober in da so udeleženci z mirno in dostojno pazljivostjo sledili sporedu do konca.

Maribor.

Konec velike županije v Mariboru. V soboto, dne 9. nov., je končal za vedno s svojim uradovanjem veliki župan mariborske oblasti dr. Schaubach, ki je postal s tem dnem okrožni inšpektor Dravske banovine v Mariboru. Izšla je že tudi naredba, ki določa delokrog okrožnega inšpektorja. Njegov delokrog obstoji predvsem v nadzorovanju srezov in bo dobival za to mesečno poleg svoje plače Din 1800.— doklade. Okrožni inšpektor bo torej imel le malo uradništva, morda kaka dva konceptna uradnika. Od ostalega aparata velikega županstva ne bo nič ostalo v Mariboru, ampak bosta poslovala v bivši županijski palači zopet le sreska poglavarja za levi in desni breg. Uradništvo, ki je še tukaj, že rešuje akte le imenom bana in jih pošilja nato v odločitev banu v Ljubljano.

Velika je razlika med čevlji in čevlji

Priporočamo Vam najboljše

Karo čevlje

Maribor, Koroška cesta št. 19

Oblastni komisar zopet odvetnik. Na zahtevo vlade je še pred dvema mesecema oblastni komisar dr. Leskovar odložil advokaturu, da se posveti samo službi oblastnega komisarja. Ker pa so bile sedaj tudi oblastne samouprave ukinjene in s tem oblastni komisariji, je bivši komisar dr. Leskovar te dni zopet prijavil Odvetniški zbornici, da se vrača v advokaturu in bo otvoril vnovič svojo odvetniško pisarno.

Sprememba v vodstvu železniške delavnice. Sedanji vodja delavnice drž. žel. v Mariboru, g. Štefanović, je odpoklican v ministrstvo prometa, kjer bo zavzel višje mesto. Njegov naslednik za vodstvo delavnice v Mariboru še ni znan.

Kaj je z napravo javnega stranišča na glavnem kolodvoru? Ta zadeva se rešuje na prav originalno birokratičen način. Znano je samo toliko, da je pred kakim pol letom uprava državnih železnic naznanila mestni občini mariborski svoje pogoje, pod katerimi bi bila pripravljena privoliti v zgradbo javnega stranišča na svojem terenu. Vseh tistih pogojev mariborski občinski svet ni mogel sprejeti. Od tedaj pa se nič več ne sliši, kako stoji zadeva, ali se jo misli ugodno rešiti ali ne. Sveti Birokracij baje ni prav nič na zgradbi projektiranega stranišča interesiran, češ, da ima železnica svoje stranišče na peronu. To je sicer res, samo vprašanje je, kakšni sta oni dve peronski stranišči. Ako bi isti res odgovarjali napravam dvajsetega stoletja, tedaj bi naj bilo, toda to ni slučaj, kajti človeka, ki je že bil okoli po svetu, mora biti sram pred tujcem, ki vidi pri nas takšno zaostalost. Ni dovolj, ako je vse drugo več ali manj čedno, tudi stranišča bi mogla biti tako urejena, kot bi odgovarjalo velikemu obmejnemu kolodvoru, ki pomeni prag, katerega tujec prestopi, ko pride k nam. Utis, ki ga on dobi na prvi postaji, mu ostane v spominu. In če se že ne da v notranjosti kolodvora vse tako narediti kot bi bilo potrebno, tedaj bi se najne oviralo naprave izven kolodvora, ki bi bila v okras ne le mestu, ampak tudi železnici sami, to tem manj, ako je mestna občina pripravljena sama nositi gradbene stroške. Železnica pa bi edino žrtvovala gradbeno parcelo, na kateri je itak že dosedaj stalo stranišče, ki pa se je moralo iz neestetičnih ozirov odstraniti. Zato-rej bi bilo treba rešitev urgirati.

Kje hodi mestni cestni mojster? Ceste najbolj trpe v deževnem času in jim je treba tedaj posvečati še posebno pažnjo. Dvojno skrb pa mora imeti s cestami v mestih, kjer je uveden avtobusni promet, kakor v Mariboru. Z uvedbo avtobusov je morala mestna občina računati tudi s tem, da bo treba ceste, kjer vozijo avtobusi dan na dan, oskrbovati in zlasti sproti zadelavati luknje, ki se pojavljajo. Če pa pogledamo mariborske ceste, vidimo, da so kar posejane z luknjami, kjer vozijo avtobusi, kakor kje na deželi in se je le čuditi, da ni radi tega več nesreč. Iz majhnih jam pa nastajajo večje in s tem tudi vedno večja škoda. Prava sramota pa so za mestno občino velikanske mlake, ki stoje že cele tedne na Aleksandrovi cesti. Pri postajališču v Sodno ulico je nastal že celi ribnik, nad katerim se ljudje dan na dan zgražajo, samo cestni mojster ga menda ne vidi. In tako avtobusi veseli drviijo preko luž, škropijo po oblekah občinstva in trgajo cesto naprej.

Proslava desetletnice obstoja podružnice »Svobode«. Dne 7. decembra t. l. priredi mariborska podružnica »Svobode« povodom desetletnice svojega obstoja v veliki Kazinski dvorani delavski kulturni večer s sodelovanjem vseh svojih odsekov. Delavstvo že sedaj opozarjamo na to veliko kulturno prireditev, ki bo nudila pester in izbran spored.

Studenci pri Mariboru

Ljubavna tragedija in njen konec pred sodiščem. Dne 15. septembra je v Studencih pri Mariboru razburila javnost nenadna smrt delavke Alojzije Trofenikove, ki je dalj časa živela s ključavničarjem Friderikom Škofom. Ta se je malo prej odselil od Trofenikove in navezal stike z drugo prijateljico. Dne 15. sept. pa je prišel Škof s to svojo novo prijateljico in materjo k Trofenikovi, da bi si odnesel svoje stvari. Bivša intimna prijateljica sta se spoprijela, pri čemur je Trofenikova tako nesrečno padla na rob stola, da si je pri tem zlomila 4 rebra, raztrgala jetra in kmalu nato umrla v bolnici. Škof je bil radi tega obsojen pri okrožnem sodišču na 5 mesecev strogega zapor.

Smrtna kosa. V soboto, dne 9. t. m., ob 15. uri je preminul po petmesečni težki bolezni Ignac Kolarič, strojevodja drž. železnice v Mariboru. Preminuli je bil dober tovariš. Njegova smrt je vzbudila med strojevodji splošno obžalovanje, to pa tem bolj, ker je moral na posledicah bolezni, katero si navadno strojevodje nakopijejo, v cvetu svoje mladosti pod grudo. Njegovi znanci so ga ob veliki udeležbi spremenili na zadnji poti.

Ce je.

Pretepi. Demon alkohol je poskrbel zato, da se je 1. novembra povečalo število bolnikov v bolnici. Od gostilne L. v Gaberju so jih kar z avtom odpremili v bolnico, same vinke bratce. Istotako se je vršil pretep tudi v gostilni G. na Novi cesti. Da je razgrajanje in pretepanje doseglo že skoro vrhunec v našem okolju, menda ni treba posebej poudarjati.

MALA NAZNANILA.

Poceni ure, zlatnino in srebrnino ter vsa v to stroko spadajoča popravila pri

Albertu Eccarius
urar, Maribor, Slomškov trg 5

LIPUŠ IGNAZ

mehanična delavnica za šivalne stroje in kolesa izdelava prvovrstna po najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, snežne čevlje, galoše itd. se sprejemajo v popravilo po solidnih cenah.

TERBUC, Maribor, Koroška c. 3,
(poprej tiskarna Azbe).

ČITAJTE!

novo izšlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36-38** Telefon 324
Prodajalne v Slomškovi ulici šte. 2 in na Glavnemu trgu šte. 18

Moderno in higiensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Oziroma se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarne pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.

jati. Apeliramo na merodajne činitele, da po možnosti to zlo odpravljajo ob pravem času. Vse kulturosose pa prosimo, da se temeljito zavzamejo za omejitev groznega pijančevanja, kajti za razbijanjem in bliskanjem nožev zna priti streljanje na vrsto. Ali bi ne bilo umestno omejiti točenje alkohola ob plačilnih dnevih? In ustavitve izdajanja nadaljnjih gostilniških koncesij? Prepove se naj dajati pijančevanja vsaj navadnim, dobroznanim razgrajajem. Da bomo imeli trezno misleči in izmučeni delavci malo več počitka vsaj po noči. Brigajmo se pravočasno, da bo zrastle treznejša generacija!

Jesenice.

Imenitnega kučka mora imeti tehnični ravnatelj KID g. K. H. V današnjih neugodnih stanovanjskih prilikah mu je poklonil prelepo hišico, ki se je napravila v tovarni. Je jako lično izdelana, lepo belo barvana, da se kar lesketa. To kučku gotovo ni mnogo mar; lahko se zgodi, da bo kljub temu opravil kako svojo potrebo in svoj dom zamazal. Brezdvomno se pa veseli prijetne notranjosti. Zanj ga vsi kučki lahko zavidajo. Vse stene so prijetno tapcirane, za ležišče mu pa služi udobna žimnica. Kuček je neumen, če le enkrat zalaja. Delavcem priporočamo, da si najnovejšo »racionalizacijo« ogledajo, vsem društvom za varstvo živali pa, da poklonijo g. ravnatelju častno diplomo.

V črnozlotem znamenju se je znašla te dni jeseniška tovarna. Na vogalih tvorniških objektov so se pojavile rumeno barvane okrogle table s črnim robom in puščico. Menda kot svarilna znamenja za prekoračenje prog. A zakaj baš v tej barvi? Kaj meni k temu glavni tajnik KID g. dr. Obrsnel, starosta jeseniškega »Sokola«? Kaj menijo »narodno zavedni« nameščenci? Morda se pripravljajo najmodernejša uprizoritve igre »Dobri vojak Švejk« in se v to svrho nabavljajo znamenja v avstro-ogrskih barvah. Sicer bi morala oblast take reči preprečiti. Ako pa »Švejk« nastopi, potem čaka Jeseničane umetniški užitek.

Dev. Mar. v Polju.

Če gospod župan zahtevajo, je pa že treba prikriti. Nekaj imovitih naših občanov se je zamislilo, da bi bilo potrebno zgraditi poleg postajališča Dev. Mar. v Polju še tovarno skladišče. Na razpolago je bila parcela obč. odbornika in organista. Nekateri z g. županom so na obč. seji predlagali, da kupi parcelo in zgradi skladišče občina, kar bi stalo okoli 150.000 Din. Lahko razumljivo, da je ta predlog večina občinskih odbornikov odklonila z motivacijo, ker za enkrat še ni prav nikake potrebe. Je drugih bolj nujnih stvari, ki bi jih občina morala rešiti. Soglašali smo, ko je potem kupil parcelo g. župan sam, rekoč, da bo zgradil skladišče na svoje stroške. Ali glejte, dne 3. nov. se je vršila obč. seja in zopet je bil predlog na dnevnem redu. Tokrat pa je župan ponudil parcelo občini na prodaj, češ da naj občina gradi. In glejte čuda: vsi občinski odborniki, razen dveh, so bili za nakup parcele in za zgradbo. Kaj je naš obč. odbor privedlo do tega nepotrebnega sklepa? To izvedeti bi nas vsekakor zanimalo. Kot občani naše delavske občine, ki smo tudi zainteresirani kot delavci na občinskem gospodarstvu, bi radi vedeli, zakaj je večina občinskega odbora postala čez noč drugega mnenja. Zakaj se ni kupilo parcele prej, kar od obč. odbornika organista, oziroma zakaj se je to sedaj od g. župana? Od višjih oblasti je bilo že ukazano, da se mora zidati nova šola. Zakaj se to vedno odlašajo? Kajti že vsak otrok ve, da sedanja stara podrtija ne zadošča

več za našo predmestno občino. Kaj nič ne pomislite, če bi se zgodil slučaj, da nam šolo zaprejo? (Kot n. pr. v Mirni peči). Večkrat se je že tudi reklo, da pokopališče ne odgovarja več potrebam zlasti, ker ovira razmah naselbin okoli postajališča. Občinske hiše ni! Ubožnice tudi ne itd. Ali niso to bolj pereče zadeve za našo občino kot skladišče? Saj imamo le 1.7 km na postajo Zalog.

Delavci.

Zabukovca.

Izredni občni zbor podružnice »Svobode« se bo vršil v nedeljo, dne 17. novembra, ob 4. uri popoldne v gostilni Zupanc. Dnevni red: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Dopolnilne volitve: tajnika, knjižničarja in gospodarja. 3. Razprava glede nadaljnjega delovanja odsekov. 4. Razno. Vsi člani-ce se pozivajo, da se občnega zbora sigurno udeležijo, ker le od skupnosti in vztrajnosti sta odvisna naše nadaljnje delovanje in uspeh.

Solncu nasproti.

Bratje glejte, na stečaj odpira črna ječa dolge se noči, že mladi dan v njo vriskajoč prodira, v življenje novo nas budi!

Pustimo za seboj dušečo temo, zavriskajmo v solčno pomlad! S koraki lahkimi v bodočnost gremo, če bratu vsak ostal bo brat!

T.

Kontoristinja,

popolnoma samostojna moč, z večletno pisarniško prakso, ki zna pravilno slovensko in nemško govoriti, pisati in stenografirati, se sprejme v službo. Plača po dogovoru. Prednost imajo organizirane. Samo pismene ponudbe na

Ljudsko tiskarno, Maribor, Sodna ul. 20

Preden si nabavite pisalni stroj, si oglejte stroj

TRIUMPH

Glavno zastopstvo L. Žitnik
Ljubljana, Kolodvorska ul. 26

**Nabirajte
nove
naročnike**

Ali ste že krili?
svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

Ali ste že preizkusili
„PROJA“ ječmenovo kavo?

Dobliva se jo povsod. Dobliva se jo povsod.

Elektrotehnična delavnica
PRATTES & TRABI,
Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Enkratna ponudba.

Vsakdo, kdor za pol leta, t. j. za čas od 1. aprila do 30. septembra naroči ali pa obnovi naročnino za Radiowelt, dobi po svoji volji eno izmed tukaj navedenih treh knjig od Hans Günther u. Dr. P. Stuker in sicer: Radioexperimente, Mk 3.80; Radio-technisches Lexikon, Mk 3.60; Wo steckt der Fehler? Mk 4.— zastoj. Naročite se še danes! Samo oni abonenti imajo pravico do premije, ki pošljejo naročnino do 10. IV. In 1 S (šiling) za pošto in zavojnino.

Tvornica štamplik
in prodaja v to stroko spadajočih potrebščin

T. Soklič

Maribor, Aleksandrova c. 43.

V tekstilnem bazarju

Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi pristno angleško sukno za obleke, plašče, svilo, platno itd. po najnižjih cenah. — Oglejte si izložbe.